

ЧАСОПИСЬ
для
руських родин.
Виходить щодня
крім днів по
неділж і святах.

БУЖОВИНА

Редакція і адміністрація в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Передплата
10 зр.

Посольське справоздане в Старій Жучці.

В неділю приїхав посол др. Стоцький до Старої Жучки. Там читальні нема, але є кілька письменних людей, що читають газети і цікавляться загальними справами. Против тої громади людей стоїть вороже начальство громади. Се буває майже в кождім селі. Ради громадські звичайно господарять без жадної контролі, а навіть на шкоду громади, а против того виступають свідливі громадяни. Звідси втворюються в селі дві партії, звідси іде ворожня. Такі дві партії є в Жучці і вони виступили против себе підчас збору. Тим були неділішні збори дуже інтересні. Радні громадські думали, що збори скликані на те, аби в Жучці заложити читальню — не було-б для Жучки таке велике нещасте — і хотіли вчинити обструкцію. Не відтого, щоб тут не причинилися нашіпті наших „сердечних“ приятелів. Але опозиція дала тільки нагоду бесідникам виказати всю безпідставність їх закидів і вияснити людям, куда то стежка в горох.

Посол др. Стоцький говорив про кравчий бюджет. Звідки беруться гроші і на що вони ідуть. Тоді почав тамошний радний Українець, що для відваги прийшов вже добре підмогоричений, переривати бесіду. Він закидав послови, що др. Стоцький причинився до того, що власть застановила всі млини на Пруті і не дає тепер на них концесій. Посол Стоцький відпер від

себе той закид, але зараз і запитався Українця і цілу раду громадську, чи вона сповнила також і свій обов'язок. Радних вибирає громада на те, щоб дбали за громаду. Чи теперішня рада удавалася в тій справі до посла — ні; чи удавалася устно або письменно в справі регуляції Прута — ні. Отже в першій лінії завинила вона сама, і тепер замість Прута, регулюють за наші гроші ріку Молдаву.

Дальше промовив др. Дутчак і підніс вагу, яке має письмо в публичнім життю. Так було і при регуляції Прута. Тут не допоможе піти в депутації до радника будівництва (баврата), бо він тільки се виконує, що ему поручать власти, але треба вносити петиції на письмі до ради державної і до сойму. Посол мусить мати підпору від громад, коли его голос в соймі має щось значити, а громади аж тоді можуть робити ему закиди, коли самі упоминали ся о своїй справі і казали, що їх болить, і шукали помочи у посла. Коби було у нас більше письменних людей, то і не так тяжко було би людям домагати ся того, що їм потрібно. Але домагати ся треба на письмі. От тепер настав новий директор над доменами релігійного фонду православного. Треба тепер зараз писати просьби, щоб громади, чи спілки селянські могли виарендувати землю релігійного фонду. Селянин сам робить коло землі, то він добре виїшов би на аренді, не потребував би, як тепер, наймати ся у посесорів. Через те і зменшила би ся еміграція до Америки.

Знов промовив посол др. Стоцький і вказав на свої заходи коло ревізії катастру. Писало ся багато про сю справу, посол скликав збори усюда, а чи громада зробила письмо, чи упімнула ся за свою кривду? Інші села в кіцманьскім зробили се і певно, через те осягнуть полекшу, а в Старій Жучці, чи стало ся так? Тут виступив один з громадян і відповів, що він, вичитавши в газеті про катастер, сам домагав ся від громадської ради, щоб подавала письмо, але рада не зробила сего. Посол знов взяв на допити раду громадську. Тепер не платять акцизи, як кілька селян на спілку заріже собі безрогу для власного ужитку.

Посол упімнув ся о те і селяни мають тепер з того користь. Але чи хто зі Старої Жучки був за тою справою у посла, чи може рада громадська старала ся о знесені тої акцизи? — Ні. Бо сама рада не подумала ся, люди не знали, де їх болить, а ніхто не прийшов, та не розказав їм, та не подав способу, як би ратувати ся. Хотяй ся акциза була і не велика, але ся справа найкрасше показала безрадість громадянського життя на селі.

Дальше перейшов посол до шкільного бюджету. Додаток шкільний підвиспили тепер з 22½ кр. на 30 кр. від лева податкового. Але і тот підвижка ще не вистарчає. Тут знов хотів Українець викликати опозицію. Почали нарікати на посла, що він постарав ся о те, щоб будувати по селах великі, більшеклясові школи, щоб діти мусіли ходити до школи та учителі

Гарна жінка.

(За Гермаком Вар*) переписала Дарія Михайлівна).

Ходжу, блуджу в скучну днину по вулицях міста. Саме коли хотів просто зі скуки зайти в шинок на менчу скуку, зирк а ту мені на зустріч Івась. — „Сервус“ кажу. „Врешті раз можна тебе побачити по цілім півночі! Чи се гарно? Піврік минає саме завтра, я думав уже, що ти у антиподів ростеєш, а ти от який! Пождиж, братику, дай себе оглянути, таж ти вже і жонатий. — Ну, як же там в подружю тобі тепер! Ей, Івасю, Івасю, хто би і подумав се про тебе: дивіть ся, добрі люди, скочив у гречку та ні вусом не моргне! Та звісна річ, чого то жінка не покаже! Ой ті жінки, ті жінки! Мій Івась мужом!? Мені се чогось ніяк в голові містити ся не хоче, годі, бачиш, повірити. — Гей, гей, а де то ділись наші благі времена, молодечі літа золотого волу? Чи тямив ще, знаєш тоді, як ми з Марійкою...“

Та як бачу, мому другови і не згадує про єї давні речі. — Так годі і мені про Марійку. — Ідемо дальше, він закурив папіроску, а я заирцем приглядаю ся мому другови, мовби его в перше бачив, от так зизом. — Видаєть ся він поважнішим як колись був; з виду він чистий панок, сказано повага — достоїнство. От ду-

маю — подруже! Мені ніяково перед ним з моїми шутками — сам статочнію: Бачиш, братику, знаєш мене не від нині, не дивуй ся, а бери таким, як я і є. — Не все то у мене і слово з думкою в парі йде, та бо й я нині не той, що був колись. — Але розумію, у кого така гарна дама — як твоя жінка, то... От і понав я в душу мого друга своєю мудрою поведінкою, як Панає босою ногою жінці у діжку з кієльом.

Івасем мов тряєтя потрясла, пустив мене рама, та гукнув: „Прощу тебе, коханий, не починай і ти мені! От сего мені і хибувало. Сего мені ще від тебе треба.“

Я злякав ся: — „Алеж, брате!“

А він з пересердя: „Бо таки так! Всеюда мені з сею глупостію. Моя гарна жінка, моя гарна дама, моя гарна-прегарна хороша, пре-красна, всеюди одно і теєж. — Чи змова яка, чи який чорт? Просто заговор добрих людей, на смерть замучити мене! Доста, доста мені сего! — Жінку мою я певно люблю, дуже люблю, але все під міру, та в свій час! Нещасний, чи маєш ти понятє, що се за добро мати гарну жінку? Мій любий, то треба знати, бо інакше мовчи! — От тобі до сего добра перше усліве терпець, і то не аби який, — бо на терпець сей здобуде ся хіба здоровезний мужик, син здорових родичів. І з тим словом глянув на мене — як Каяфа на Христа, ще й заєвистав з пересердя. —

Ага, розумію — думаю я, та аж руки затираю з радости. — „От, Івасюню, кажу, се тобі Немеца, чиста пімста. — Добре тобі так! Нічо,

нічо не вадить, як почувеш сам на собі, що се значить бути заздрісним.“

А мій Івась виплющив баньки на мене, як теля на нові ворота. — Ой пудель з тебе, пудель! Цуцик тай тільки! Про заздрість, — чи як там зове ся та примха — у мене і бесіди ніякої! Ти поцілів саме „кулею у ціт.“

— „Ні? То ти не заздрісний?“ — кажу — а мені самому, бачите, потрохи і маркітно, що ошибнув ся.

— „Алеж ні сліду якої там заздрости!... Річ тобі головна в сім; — гарна жінка — булаб собою річ дуже гарна, якби тільки — ну, ну — як би она не була гарна.“

— „Пане, надто темне слово ваше“...

— „Так і слухай, брате! Ніяк тобі се толкувати довго, радше просто розкажу, що мені приключило ся. От і сам оєудиш річ цілу.“

Я так і бачу, що ему на серцю полекшає, коли виговорить ся. — Гаразд! Він закурив другу папіроску, та став оповідати: „Уяви собі, любий, що вже по моїм весілю, і я з жінкою, по звичаю вибрав ся я в послюбну подорож. Просто камінь спав з серця, коли скінчила ся та млієно-глупа переделюбна крутанина, я зрадів. Бо кажу тобі, довге женихане — зітхане та другі єї нісенітницї, хіба на се видумані, щоб роздратувавши нерви, одуріти. Ми вибрали ся до Монахії; там я думав опровадити мою красу по містї, відвідаю з нею добрих знайомих, а опісля, як Бог позволить, поїду в чарівні, чудові гори. Ну — перші дні по слюбі, відома річ — чиста роскіш, щасте — кругом щасте.“

*) Ga. die Zeit ч. 131.

писали на кару. Але посол заявив: „коли не хочете мене далі слухати, то я перестану говорити, але кажу тут всім, ви хочь мене зараз укаміуйте, а я все і всюди буду вступати ся за школою, бо в школі наша будучність.“

Др. Дутчак став говорити про увільнене від легалізації актів через нотаря при перенесенню власности нерухомостей до 100 зр. Тепер при інтабуляції навіть найменшої парцелі треба легалізованого акту, а се робить великі кошта. Для ґрундоху повинно вистарчати, бодай при нерухомостях вартости низше 100 зр., потвердження двох свідків з громади, що інтабулюючий є власителем. Але тут треба підпису, а у нас тяжко найти письменного свідка. Богато значить для мужика в неодній справі, як він уміє ся тільки підписати.

Другою такою справою суть роземні суди. Після права сторони можуть вибрати собі в селі кількох чесних і справедливих господарів, щоби рішили між ним спірну справу. Але до того треба письменної декларації. Коли би мужики уміли писати, то могли би мати власний суд без коштів. Той суд роземний може через суд переслухувати свідків, бо суд обовязаний переслухати їх і протоколи вислати роземному суду і они рішають тогди в селі у себе на підставі тих протоколів. Такий роземний суд ошадив би багато коштів людям — але до того треба письменних. Люди нарікають на кошта на школу, але не рахують, кілько они мають коштів через те, що не мають школи, що не уміють писати.

Люди пішли до голови по розум, що таки се не є так, як їм толкують вороги школи і читальні. Опозиція зовсім притихла, а збори просили посла говорити далі про шкільний фонд. Посол додав до слів передбесідника ще і справу дешевого кредиту для селян. В соїмі домагав ся посол, щоби виділ краєвий закладав по селах каси позичкові, і запомагав тоті каси грінши з краєвої каси. Тим чином може видерти людей з рук лихварів. Процент мав би бути дуже низький, не більше як 3% а завідувати касою позичковою мали би громадяни самі. А що відповіли послови? Сказали, що по селах мало письменних людей, що не потрафити би провадити каси, а краєві гроші пропадали би так, як пропадають і громадські. Чія вина, що не маєте кредиту? Чи моя? — казав посол — я домагав ся того; самі признаєте, що вина таки ваша власна, бо за мало межі вами письменних людей, за мало дбаєте о свої справи! Приступаючи знов до бюджету шкільного, розновів посол які

способи можливі, щоби великі видатки краєві покривати без дальшого отяжувания селян.

Тих способів вичислив посол чотири. Наперед конверзия дову пропінацийного; даліше домагане від фонду реліґійного, щоби прийшов в поміч краєви на сю ціль; через втягненеміста Чернівців до краєвого фонду шкільного; нарешті з нового податку особисто-доходоного, до котрого край має право накладати свої додатки. Коли край зрече ся тих додатків, то буде міг жадати від правительства, щоби за те причинило ся певним датком з каси державної на потреби краєві. З давнійших замітів опозиції відповідав посол на те, що ніби громада в Старій Жучці платить на учителя. Одні казали, що громада заплатила 160 зр. другі аж 800 зр. Видко було з того, що самі радні не знають, кілько і куда розходять ся громадські гроші. Посол витолкував, що учителі побірають платню з краєвого фонду шкільного а не від громади. Громада має тільки обовязок давати гроші на утримане будинку шкільного. Як які гроші давала громада, то тільки на реперациї а не на учителя. Що знов до кар шкільних, то на те є громадска рада шкільна, котра може звільнити дітину до школи, як є до того слушні причини.

А і в тім, що громади наші платять на утримане шкіль, вони покривдені, хоть не знають про свою кривду. Бо від всіх податків чи то громадян чи дідичів, має ся давати 10% на школи. На ту суму складають громадяни чотири пайки, а дідичі, чи фундуші, взагалі більша посілість хоть би мала землі і більше ніж ціла громада, платять лиш п'яту пайку. Посол упоминав ся в соїмі, щоби сей тягар розложили по справедливости, але надаремно, а сего року сам пан президент краєвий вказав также на тоту кривду громад. Та все того не поможе, як громади самі не будуть жадати направи сеї кривди, як не будуть писати петиції!

Опісля промавляв ще госп. Гришук зі Садаґури, завзиваючи братів, щоби більше зносили ся самі з собою; з інтеліґенцією та зі своїми заступниками, дучили свої сили в читальні і шли наперед з вірою, що спільними силами всего дінуть. Наконць промовив уч. Ілюк та запита ся зібраних, чи богато они заплатили кар шкільних за него. Колиж ніхто не згодошував ся, уч. Ілюк заявив, що не має причини писати на кару, бо тати в Старій Жучці посилають пильно своїх дітей до школи, а те що, нині деякі виговорювали, не виходило з їх переконаня, але з підшептів ворогів школи і нашого народа. Бесідник вніс, щоби збори виразили послови подяку, що потрудив ся між них, як ще жаде з послів, відколи їх Жучка вибирає,

та порушив важні і користні справи. Збори подякували др. Стоцкому, особливо-ж один газда з Жучки, і то рідний брат радного громадского Данила Українця, Іван Українець, за всіх а всіх зібраних серед окликів „дай Господи нашому послови доброго здоровля та многих літ прожити“—дякував дру Стоцкому за его щирий труд для руского народу. Збори закінчили ся около 7-ої год. окликом в честь цісаря.

З ЖИТЯ.

Влия слоти на літературу. — Моя подяка Богу. — Говори до мене, коли він Німець. — Доволянки горді. — Польский міст і німецкий міст. — Невільниче свято. — Проект для москвофілів.

На дворі такий „красний май“, що я волю дома сидіти. Думає я, що сегорічна весна мені троха серце зворушить і я „збогачу“ руску літературу бодай яким сонетом весняним, а тимчасом я лиш катар дістав. Дош і дош — ані в ліс піти ані в місто, сиди дома і думай над тим, чому поети так величають май, коли я вже давно не затямив, аби сей місяць добре списав ся. Ту вже справді треба бути хіба поетом, аби одушевляти ся тими хмарними днями, слотами, болотом маєвим і катаром!

Так мені сего місяця ані на думку не прийшло писати сонети весняні, бо серце спить. Замерзлі чутя з зими ще не розталяли — треба хіба пождати. А поки-що чоловік політикує. Замісь у ліс — ідеши у каварню і читаєши цілі гори газет, аби розвести душу.

Слава Тобі, Господи, що я не є послом до ради державної! Оно би то не зашкодило такому смиренному писарчукови рускому, як я, брати десятку на день і жити у Відні, але що десятка доходу на день і жите у Відні то для мене неосяжний ідеал, то я удаю з себе філзофа, котрий пристає на малім, жию даліше тихо в жидівських Чернівцях, а нині, як прочитав у віденьских газетах справоздане з ради державної, то і сніваю собі: *Beatus ille homo, qui sedet sua domo* (Щасливий Русин на печі, як може собі догори черевом лячи) і не є ніяким послом. Одно, що в такому випадку Русь не має до мене ніяких претенсій, а друге: таку сатисфакцію, яку мають послы в радї державній, я можу найти і в першій гіршій шинку черновецькій, коли захочу. Прозивати себе лотрами і т. п., як прозивають ся уже з тиждень послы у Відні, то не велика штука: таке можна почути і в Чернівцях в тих шинках, що по пивницях, —

— Я щасливий, вона щаслива і т. д. і т. д. ! Та небаки я кмітую, що щось то з сим нашим щастем не все в ладі, іменно у неї воно не повне, чогось єї до щастя хибує. Але що? що то може бути? Не вгадаю, не розберу, бо хоть любенько питаю, та й не раз і не два, заедно відповідь та сама — „Ти помиляєш ся, мені нічо не хибує!“ Ні, вона щаслива, страх яка щаслива, вона і вдоволена, єї нічо не треба. „Ти помиляєш ся. Монахія прегарна, тільки...“ а я підхоплюю, „що?“ Зразу вона спаленівши не хоче нічого договорювати, але я налягаю, насів ся — от і добув з неї на силу: „Ту люди не люди, а просто неокресані дикуни!“

От тобі загадка — чому дикуни? чому неокресані? Правда, Монахійці трохи повільні, тяжкі, — але чому дикуни? „Ні, ні, — вона відрубала — я стою при своїм; вони дикуни тай тільки. Гляди лишень! Сюди і туди ми вештаємо ся по вулицях, а хотьби тобі один з проложих озирнув ся на нас: Се дикий! Мені се вправді і байдуже, але констатую єю грубість, котру годі інакше назвати.“ А тепер, братику, розумієш? Пані чула ся оскорбленою! Бо, бачиши, гарна жінка звикла до того, що єї подивляють, а коли вона переходить, домагає ся конечно, щоби люди ставали в два ряди, а сего ніяк домагати ся від Монахійців не можна! Ти сьмієш ся, добре тобі сьміяти ся. Пожди лишень, не до сьміху тобі буде! Се лиш початок.

Другої днини рано сиджу собі в каварни Максиміліяна. Саме 10 година рано, а ми з жінкою умовили ся піти на прогулку, от вона і убірає ся в своїй компаті. — Убрати ся річ

проста, скажеш, а я тобі відповім, коли хочеш знати, що се значить; убірає ся жінка, ще і гарна, — жени ся, друже, бо інакше ніяк не зрозумієш. Сиджу тут від 9-ої години і жду; перечитав усеї часописи, аж на анонсах опинив ся, що друге з ряду пиво, бо соромно, бачиши, перед кельнеркою. Мелянхолійно блуджу очима з мого кутика крізь вікно по довгій вулиці, що тягне ся до двірського театру. — Знаєш сей льокаль, той то, що в нїм заедно пересиджував старий Ібзен. — О тім то часі тут пусто, кельнерки, спершиє о касу, позіхають, але кілько академиків заєдо коло стола саме серед великої комнати, та грають в скага. Льокаль темний, червоніють ся лишень на стїні червоні шанки Саксонів, бо іменно Саксони тут щоденні гості. Тихо тут, глухо, але час від часу чути удар о стіл, як студенти скінчуть гру. Пів до одинайцяті, ба і одинайцяті, а з розіуки взяв ся і до „Бедекера“, переглянув цілого та став аж на обуві, анонсованій для туристів, що вибирають ся в гори. Врешті вона і є! А яка гарна, яка природно елегантна, яка мила, в драпованім англійським костюмі. І ласкава, усьмішковою витає касієрку, та просить кельнерку, щоби єї помогла мене відшукати. Усьміхаючись, іде з кельнеркою через цілу каварню, попри стіл студентів, що як раз заняті найбільше грою, що і слідно по них. Саме коло граючих пускає з рук парасольку та мені за далеко — кельнерка підіймає, Ганка дякує єї, а студенти як грали — грають даліше. Питаю жіночку, чи хоче снідати? та бачу у неї знов щось то на носик сіло, віддав зобиджена знова. — Ні, каже — ту при

вікні не буду сидіти, ту надто ясно, просто сліпить, а ті мури театру — які погані білі пребілі! Будь такий добрий, шукаймо другого місця. — З тим і встала, і засіла саме при столі серед каварні, близько кэло студентів. — Аж ту бабевх; стіл з газетами перевертає ся. Хоть гуркіт не аби який, студенти як грали, так даліше спокійно грають. Я позбирив газети, та, як би і нічо не стало ся, в друге питаю, чи буде снідати? Взагалі стараю ся бути дуже чемний, щоби чим скорше раз вибрати ся на прогулку. Вона не відповідає. Взала льорнетку, приглядає ся граючим студентам, та і питає мене повним звуком свого мелодійного голосу: „Скажи мені, мій милий, чи отей молоді люди не мають дійсно ніякої другої роботи, що так рано можуть при пиві грати в карти?“ — Мій друже, що мені робити? Я горячково зачитую ся о „Нову преу“ а навіть у „Кольоньску газету“, бо она найбільшого формату. Але мовчанка моя не деракжує цілком моєї любові. Казала подати собі чоколяду, держить ложочку граціозно в білесеньких вузеньких пальчиках, та пероруче чим раз голосійше: „Бідні родичі, їм ані снить ся! Вони сердечні дома гарують, та грощик до грощика щадять, щоби нанове тут кєрвазицю в пиві топили та програвали в карти. Таа, але де подів ся пан профєсор з тріпачкою? — Я цілий запав в газету. А єї се байдуже, вона все своє: „І зелені шапочки на їх лобках! се просто гдушієть, як раз подобають на поліцаїв!“

(Конець буде.)

не треба їздити аж до Відня... Справді, коли як коли, а тепер всі словянські послы можуть сказати Німцям по нашому: „Говори до него, коли він Німець! Німця не то не перепишеш, але і не перебришиш. Але най собі Німці здорові кричать і лають ся; все таки вийде на наше: по німцях — нецки, а по нашому корито...“

Біда нам з зарозумілими народами такими, як Німці. Не дав Бог жабі хвоста, аби трави не товкла, але тим зарозумілим народам дав такий довгий язик, що они его аж на бороду виствягають, аби лише ним повеличатися. А ми, що в нас язик не такий довгий та гнучкий, тільки дивимо ся, як Німець або Поляк або доморослий Москаль величають свої язики і все те, що ним набалакали. Німець каже: Ви Моголи, а я світовий чоловік! Поляк каже: Ви гайдамаки, Гонті і Зелізники, а я Француз на сході. Москаль каже: „Ви прості хахли, а ми культурна сила! Наш язик оттаке і таке за довгі літа набалакав; куди вам, короткоязиким, з нами міряти ся!“

Ми й не міряємо ся, а таки нам ніяково, коли нам ті народи показують свої язики, висувачи їх далеко на бороди. Є в тім стілько дитячої поведінки, що у всіх тих гордіїв приходить охота підозрівати і дитячий розум. Недавно при виборах від зарозумілих Поляків, тих, що то все будують мости поміж собою а Русинами, чули ми такі компліменти, що нам то видало ся зовсім по французки (француз у тім значінню, як его на Буковині уживають)... Тепер з заставленого стола Німців взяло правительство кілька полумисків і поставило перед Чехів. Годовані Німці в страшний крик, що їх хотять поетом заморити. Тимчасом хто того не знає, що польський міст, німецький піст, турецьке набоженство — то усе блазеньство? !...*)

Таке блазеньство і сей русько-руський ювілей, що его устроює Романчук з Дідицьким. Думаю і думаю над тим, як народовець може обхотити святю відродження Руси разом з москвофілом, що працював і працює над убійством Руси, і ніяк не можу найти причини такої спілки. Може тому, що я не є такий великий політик, як Романчук і Дідицький, спілку ту я вважаю просто неприродною; але видить ся мені, що тут ніяка висока політика, лише простий, „хлопський“ розум повинен би взяти верх у всіх народовців-Русинів, і сказати їм: „Не лучить патріотичного огню з москвофільською дощівкою, бо з того вийде тільки дим і пара і мрак, що застелить землю руску і всі в тім зачадіють.“ Чи такого-ж кінця ми ждемо від ювілеїв?

Головний ювілей наш — то 100-літній ювілей відродження нашого письменства. Перед тим ювілеем ювілей знесення панщини сходить зовсім на другий або й дальший плян. Пятдесят літ уже що року згадуємо, що ми колись були невольниками, пятьдесят літ уже дякуємо Богу, що перестали на панів робити, ставимо хрести пам'яткові, устроюємо процесії до них — і так безнастанно стараємо ся, аби наш селянин не забув, що був колись рабом, що того старання абсолютно за багато. Що ми досягнули тим вічним пригадуванем панщини? Чи справді ужили ми що року сеї пригадки до того, щоби наш селянин почув свою гідність? Обхід 15. мая зійшов на пусту формальність, не педагогічну. Ним хіба складали ми що року доказ, що ще й доси рабських прикмет не позбули ся. Возьмім поодинокого чоловіка, тепер самотійного господаря, але колись наймита. Чи може то бути ему миле, коли хто завозьме ся що року пригадувати ему, як его наймитом били бугами і як він працював не на себе а на пана? Ще коли-б він справді був тепер не лише свободним, але і заможним та поважаним господарем, то ся пригадка на панщину давала би ему яке-таке вдоволене; а то він тепер сам нераз каже, що за панщини було ему ліпше; що ему з того, що свободний? Так оно і з народом.

На мою думку то щорічне обходжене 15. мая крім хіба поляки Богу не має в собі нічого користного, а є в неоднім і шкідливе. А

*) Про Німців є ще така проповідка: Німець каже, що поестить все половину; в день Усть скоромно, а в ночи поестить.

що такої думки є певно і багато иньших людей, видко хоч би з факту, що то лише в Галичині любують собі в тім невольничім святі — день 15. мая у галицьких Русинів то майже велике свято — а на Буковині его совсім не обходять, хоч ту панщина була не легша, як в Галичині.

Аби з того прикладу дати раду, то раду дав би таку, щоб на другий рік в 50 літ по знесеню панщини подякувати гарно Богу за знесенне панщини тай більше собі тим голови не морочити. Вже тих, що самі робили панщину, не багато (мусіли-б то бути вже найменше 60-кількалітні старці); а ті, що панщини не робили, з ювілею не будуть мати і того простого вдоволення, що колись пани їх били а тепер они можуть панів бити... Тому то було би добре від другого року по ювілею постановити собі зовсім не обходити сего свята невольників, хіба аж в році 1948, раз на пятьдесят літ.

Але за те ювілей відродження національного треба нам обійти гідно. Щоби і москвофіли могли брати в тім ювілею участь, то я для них маю добру раду, котра виконана виглядала би так:

В салі Народного Дому у Львові (так само і в Чернівцях) концерт. Підчас навзи в салі тихо, всі ждуть на щось важне. На естраду виходять відпоручники різних народовських товариств, і стають по правім боці. По лівім уставляють ся відпоручники москвофільських товариств і Дідицький в імени їх відзиває ся так до народовців: — Мої панове! Довго ми блукали манівцями і других на манівці зводили. Але від нинішнього дня ми, всі москвофіли, покидаємо свою шкідливу роботу і стаємо народовцями. Простіть нам нам наші гріхи і прийміть нас!

Вся зала в плач. Тільки літ блукання і прещі раз! Руске серце не може не прийняти сеї новини слезами радости... Відтак вся публіка встает і сьпіває: „Ще не вмерла Україна!“ так грімко, як доси ніколи не сьпівала. Дальше концерт не може відбутися, бо всі такі зворушені! Виходить Крушельницка сьпівати, їй кажуть: „Колісь иньшим разом!“ — і цілують єї, аби не гнівала ся, особливо академики. Виходить Мишуга сьпівати — так само і его цілують, особливо жінки. Професор Вол. Шухевич, що устроює концерт, троха нерад, що нема ладу і Боги мусить мовчати, але і він на радощах небавом забуває про концерт. „Тепер піде робота! — гуде вся публіка. — Тепер ми поставимо ся! З Просьвіти і Качковського зробимо одно товариство, з Діла і Галичанина одну газету, всі касина злучимо і т. д. і т. д. — сварок не буде, за один рік зробимо більше, як доси зробили за 50 літ.“ —

Коли-б мене і в Галичині і на Буковині послухали, то ювілей відродження Руси був би справді новим другим відродженем. Ось до чого ми повинні змагати, ось який ювілей ми повинні устроїти!

* * *

НОВИНИ.

Чернівці, дня 30-го мая 1897.

Справоздає посольське буде складати др. Стоцький в четвер сего тижня в Ширівцях горішніх о 3 год. по полудни в канцелярії громадській.

Парохію при катедрі і церкві св. Миколая в Чернівцях надав президент краю о. протоєреви Іванови Бежанови з Станівців горішніх, послови до сойму краевого.

З університету. Дня 4. червня в авлі тутешнього університету відбуде ся торжествене роздаванє іматрикуляційних грамот для ново записаних слухачів.

Нових святих іменували дня 27. с. м. у Ватикані. Ті два нові святі — то Антін Марія Заккарія, оснуватль Варнавітів і конгрега-

ції англійських дівичь, і Петро Фуріє, що заложив конгрегацію Notre Dame. Торжество відбуде ся після стародавніх церемоній при великій участі публіки. Нові святі одержали свої дні в році, перший день 4. липня, другий день 9. грудня.

Язикове розпоряджене в Чехах входить чим раз в ужите. Дирекція почт і телеграфу в Празі видала інструкції до язикового розпорядження. Що до чеської мови в уживаню зі сторонами, як і у внутрішній службі заводять інструкції таке саме відношене, як в Галичині що до рускої мови.

Волоский наслідник трону королевич Фердинанд занепав тяжко на запалене легких. Королевич простудив ся на прогульці, де товариство заскочив сильний дощ. Тепер уже королевичеві легше; є надія, що поздоровіє.

„Akademia ortodoxa“ товариство богословів в Чернівцях уряджує дня 3. лат. червня в синодській салі матрополічної палати торжественний концерт. В програмі подибуємо шість точок виповнених композиціями нашого музика — ветерана Ізидора Воробкевича а з того дві будуть сьпівати по руски: „Та не дай Господи нікому“ і „Псалом 128“ Початок о год. 3. по полудни.

Дрібні вісти. В Бояні 12-літний хлопєць Фльора Бота обходив ся так неосторожно зі стрільбою, що відстрілив собі три пальці лівої руки. — У Вижици арештували Іфтимію Яківюк з Ростоків, що забила і загребала новонароджену дитину. — В Триєсті в езуїтєкім костелі повстала паніка, бо хтось між товпою крикнув „горить.“ — Також в Пізанській катедрі повстала паніка через те, що з олтаря унала горяча сьвічка на землю. В натові задушило ся кілька осіб, а 25 осіб ранених.

Складки. На Народний Дім в Чернівцях зложили посол до ради державної Наталь Вахнянин 2 зр., канд. адв. з Нового Санча Іван Дроздяк 50 кр., разом доси 168 зр. 87 кр. — На вкладку членів основателів зложили: нотар з Кімполунга Сем. Барановський послидну рату 5 зр., пані Посьфа Паньковська зі Львова 50 зр., о. Мелетій Галіп з Брідка 50 зр., учит. з Маморниці Іван Синюк місячну рату 1 зр. — На *бурсу* Народного Дому зложив нотар з Кімполунга Сем. Барановський 5 зр., п. Стрийський нотар зі Селетина 2 зр., Черновецька руска громада за май 13 зр., госп. Іван Гриник 2 корці бараболі — разом в грошех з попередними 166 зр. 45 кр.

Телеграми „Буковини“.

3 дня 29-го мая 1897 року.

Льондон. З Царгорода доносять, що після вістий з дипломатичних атенських кругів находит ся королівська родина в дуже критичнім положеню. Запевняють, що на королівськім дворі роблять ся приготования до відїзду. Відносини межі королем а кабінетом Ралого дуже напружені. Ціле положенє уважають там грізним.

Пам'ятайте на Народний Дім

в Чернівцях!

„Дністер“

товариство взаїмних обезпечень

у Львові в домі „Просвіти“ Ринок 10.

перше і одинокє руске товариство асекураційне, обезпечає будинки, скот, господарські знаряди, збіже в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкід огневих за можливо найнижшою оплатою.

Дністер розпочав пятий рік своєї діяльності. Фонди „Дністра“ після закінченя рахункових з днем 31-го грудня 1896 виносять: фонд основний 50.000 зр., фонд резервовий 54731 зр. 04 кр., резерва премій 34737 зр. 03 кр., разом 139468 зр. 07 кр.

Шкоди ліквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі. В 4-х літах виплатив „Дністер“ 1176 відшкодовань в сумі 309.147 зр. 69 кр.

На житє можна обезпечити ся через „Дністер“ після всіх можливих комбінацій в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає як найкористивніші умови і видає поліси і квіти в руским язичі.

Зголошеня о уділене агенції в місцевостях, де „Дністер“ не є заступлений, приймають ся.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

aus Richter's Apotheke in Prag.

Beim Einkauf dieser anerkannt vorzüglichen, schmerzstillenden Einreibung, die in allen Apotheken vorrätig ist, sehe man stets nach der Marke: „Anker“.

ПОКЛАДКИ

від правдивих курій Брама по 15 кр., від голандських чорних з великим білим чубом по 25 кр., від курій Houdans по 25 кр., правдивих стирійських по 10 кр., срібних падуанських по 30 кр., Langshaus по 30 кр., від індиків по 30 кр., срібних Wyandottes по 30 кр., італійських по 30 кр., карликів по 30 кр., Кохінхінських по 25, семгородських голошійок по 20, Dorkings по 25, Йокагама 50 кр., Емденських гусей великанів по 1 зр. за покладок, пекінських качок по 20 кр., від великих стирійських качок по 20 кр.

Розсилаю покладки лише від расових птиць, нагороджуваних дуже часто, і даю за чистіть і правдивість раси всяку гарантію.

MAX PAULY,
Köflach (Steiermark).

В КОЖДІЙ РУСЬКІЙ ХАТІ і ШКОЛІ

повинна находити ся

Народописна карта

українсько-русского народу,

зладжена д-ром Гр. Величком, видана товариством „Просвіта“, а виконана в літографічнім закладі Андрия Андрейчина у Львові.

Книгарска ціна карти, наклеєної вже на полотні, виносить 3 зр. 50 кр., а для членів „Просвіти“ і передплатників „Зорі“ 2 зр. 50 кр., з рекомендованою пересилкою 3 зр.

Купити можна в „Просвіті“ у Львові, ринок ч. 10.

Наклад невеликий; купуйте чимскорше!

Із Найвисшого приказу

Его ціс. і кор. Апостольского Величества

устроює ц. к. дирекция льотерійних доходів

XXXI. Ц. К. ДЕРЖАВНУ ЛЬОТЕРІЮ,

з котрої чистий дохід присвятить ся

ЦИВІЛЬНИМ ЦІЛЯМ ДОБРОДІЙНИМ

сеї половини держави, між ними і 6000 зр. на

„РУСЬКИЙ ДІМ НАРОДНИЙ“

в Чернівцях.

Ся льотерія обнимає **7816** виграних в готівці,

поділений на

148 виграних головних із **3834** попередними і **3834** слідуючими

в загальній скількості

165.000 корон в золоті та **100.950** зр. ринських а. в.

Тягнене послідує невідклично 10. червня 1897 о 12. год. в пол.

Оден льос стоїть 2 зл. ринських а. в.

Льоси продає і адміністрация „Буковини.“

Льоси можна купити і в ц. к. льотерійних урядах, у всіх льотерійних колектурах, в продажах тютюну, в урядах податкових, почтових і телеграфічних, в конторах виміни, в урядах стаций желізничних і др.

ПОЇЗДИ ЗЕЛІЗНИЦЬ

від дня 1-го мая 1897 після часу середно-європейского.

Відходять з Чернівців						приходять до Чернівців					
до Неполоківців, Святини, Львова, Відня	819	854	1232	404	1025	з Відня, Львова, Святини, Неполоківців	1128	320	757	811	610
до Гайбоки, Гадікфальви, Гатни, Іцкан і Бурдуженів	1148	351	832	—	635	з Бурдуженів, Іцкан, Гатни, Гадікфальви, Гайбокою	—	809	1212	350	1000
до Садагури, Боляна, Новоселиці	645	430	—	—	—	з Новоселиці, Боляна, Садагури	—	1113	950	—	—
з Глібоки						до Глібоки					
до Карачева, Сторожинця, Бергомету, Межибродів	814	535	—	—	—	з Межибродів, Бергомету, Сторожинця, Карачева	635	1037	800	—	—
Перший поїзд іде на шляху Бергомет, Межиброди від 1-до марта до 3-го вересня що вівторка і п'ятниці.						Перший поїзд іде на шляху Бергомет Карачів тільки в понеділок; другий поїзд на шляху Бергомет-Межиброди тільки від 1. липня до 31. вересня що понеділка і четверга; третій поїзд не іде в понеділок.					
з Гадікфальви						до Гадікфальви					
до Радівців	610	1003	228	612	805	з Радівців	542	855	115	550	747
з Гатни						до Гатни					
до Качики, Гурагумори, Вами і Кімполонгу	1010	201	—	—	—	з Кімполонгу, Вами, Гурагумори, Качики	1258	625	—	—	—
з Іцкан						до Іцкан					
до Сучави	327	630	1009	216	718	зі Сучави	442	842	130	630	837
з Вами						до Вами					
до Рус-Молдавиці	346	647	913	1132	250	з Рус-Молдавиці	842	1259	204	322	545
Поїзди ідуть від часу до часу. Розвідати можна на стациях Вами, Драгоша і обох Молдавицях.						Поїзди ходять від часу до часу. Розвідатись можна на стациях Вами, Драгоші і обох Молдавицях.					
з Карачева						до Карачева					
до Чудина н. С.	854	1007	615	—	—	з Чудина н. С.	555	555	—	—	—
Перший поїзд іде що понеділка, другий з винятком понеділка, нічний кожної днини.						Перший поїзд іде що понеділка, другий з винятком понеділка.					

□ поїзди поспішні; * поїзди особові; без знаку поїзди мішані. Час середно європейский іде о 46 минут шіанійше від черновецкого часу; нічний час рахує ся від 6 год. вечером до 5 год. 59 мин. рано і зазначає ся підчеркненим минут.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Хромовского.

За редакцію відповідає **Осип Мановей.**